

KOPPÁNDI BOTOND

AJÁNDÉK – JÉZUSNAK

*„Bementek a házba, meglátták a gyermeket az anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládákat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát”
(Mt 2, 11)*

Kedves Testvéreim!

Advent időszakában, a karácsonyi előkészületek során, döbbenetes riportot láttam az egyik magyarországi kereskedelmi televízióban: a riporter, mikrofonnal a kezében, az egyik bevásárlóközpontban, a nagy karácsonyi bevásárlás közepette tolongó embereknek nekiszegezte a kérdést: mit ünnepelünk karácsonykor? A válaszok elképesztőek voltak:

- Jézus feltámadását – mondta egy harmincas férfi.
- Krisztus halálát? – kérdezett vissza egy középkorú hölgy.
- Passz – mondta egy vihogó tizenéves.
- Hol született Jézus? – próbálkozott tovább a riporter.
- Dél-Amerikában – jött az egyik válasz. – Nem, inkább valahol Ázsiában
- javította ki magát egy úriasan öltözött ember.
- Valahol Izraelben – mondta valaki.
- Jeruzsálemben – vágta rá határozottan egy hölgy...

És az ember nem tudta, hogy sírjon-e, vagy inkább nevensen.

Az eset nem hagyott nyugodni: másnap, kissé félve, feltettem a kérdést valóságos „gyermekeimnek”: mit ünnepelünk karácsonykor? Hála Istennek, egyszerre kiáltotta mindenki: „Jézus születését!”. És hol született Jézus? – kérdeztem felbátorodva, és erre is jött a pontos válasz: – Hát Betlehemben! – és közben lát szott az arcokon az értetlenség: hogy lehet ilyet egyáltalán megkérdezni?

Éppen ezért, kedves ünneplő Testvéreim, drága Barátaim, ma, karácsony első napján fennhangon hirdessük, hogy mindenki hallja meg: karácsony Jézus születésének ünnepe, ezen a napon Jézus világra jöttét ünnepli a keresztény világ, mert Heródes király idejében, a júdeai Betlehemben megszületett az a Gyermeke, aki elsősorban szelídlelkűségével, ártatlanságával és egyszerűségével tűnt ki az emberek között!

Karácsonykor ennek a gyermeknek a megszületését ünnepeljük, és újra meg újra átéljük az evangéliumok elbeszélését:

Máté evangéliuma azt meséli el, hogy Józsefnek álmában megjelent egy angyal, aki megjövendölte, hogy fia fog születni, akinek neve Jézus lesz, mert meg

keil hogy szabadítsa a népet a bűneitől; majd leírja, hogy a gyermek megszületése után „napkeleti bölcsek” mentek Heródeshez, és elmondták, hogy egy csillag azt mutatta, hogy megszületett „a zsidók kiralya”, és ők azért jöttek, hogy imadják őt; Heródes összehívatta főpapjait és írástudóit, s azok egy profétai jövendőzésre hivatkozva elmondták, hogy a „Krisztusnak” a júdeai Betlehemben kell megszületnie; majd Heródes elküldte a bölcseket Betlehembe, hogy pontos értesüléseket szerezzenek a gyermekről; azok elmentek, leorultak előtte, és kincsesládáikból aranyat, tömjént és mirhát adtak át ajándéknak; majd, az evangélista azt meséli el, hogy az angyal ismét megjelent Józsefnek álmában, és arra intette, hogy egész családjával meneküljön Egyiptomba, mert Heródes meg akarja öletni a kisedet! A tudósítás Heródes tettével folytatódik, aki feltékenységében megöletett Betlehemben és környékén minden kétévesnél kisebb gyermeket, majd azzal zárul, hogy Heródes halála után a család visszatért Názáretbe, hogy ezáltal beteljesedjék az, amit a próféták mondtak, miszerint „názáretinek fogjak őt nevezni”.

Lukács evangéliuma másként tudósít: azzal kezdi, hogy Augustus császár idejében népszámlálást rendeltek el, és ezért József is elindult jegyesével, Máriával együtt a galileai Názáretből a júdeai Betlehembe, hogy „összeírják”, s amíg ott voltak, Mária megszülte elsőszülött fiát. Pásztorok „tanyáztak” azon a vidéken, és egyszer csak megjelent nekik „az Úr anyyala”, mondván: „Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nékteK nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: Üdvözítő született ma nekteK, aki az Úr Krisztus a Dávid városában...” És hirtelen angyalok sokasága jelent meg, akik így énekeltek: „Dicsőség a magasságos mennyekben Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát”. Miután az angyalok elmentek, a pásztorok elmentek Betlehembe, hogy lássák mindazt, amiről üzent nekik az Úr. Elmentek, és megtalálták Mariát, Józsefet és a jászolban fekvő kisgyermeket, és elmondták az üzenetet, amelyet a kisgyermekről kaptak... Eddig a történet.

Testvéreim, az embereket évszázadokon keresztül foglalkoztatta, pontosan mikor is született Jézus? Egyes vélemények szerint december 20-a a születésnap, vannak, akik azt mondják, hogy április 18–19-én, míg mások határozottan állítják, hogy november 25-én vagy még inkább vízkeresztkor, január 6-án.

Láthatjuk, hogy a Biblia két, egymástól független tudósítást közöl Jézus születéséről. A Máté evangéliumából azt tudjuk meg, hogy Jézus Heródes halála előtt született, és hogy születésekor valami ritka látványosság tünt fel az égen. Azt már megállapították, hogy Heródes valamikor Kr. e. 4-ben halt meg, már csupán azt az égi jelenséget kell meghatározni, amely feltünt a keleti bölcseknek! A csillagászok számításai szerint Jeruzsálemtől dél-nyugatra, a megadott időszakban egyetlen „látványosság” tündökölt az égen, mégpedig a Jupiter és a Szaturnusz együttállása a Halak csillagképben! Ez mitológiailag is helytálló, mert a Jupiter királyi csillag, a Szaturnusz pedig a zsidóság csillagának számított! És – szinte hihetetlen! – a Halak csillagkép a Messiás csillagképe is volt, és ez az

„együttállás”, egymás után háromszor, Kr. e. 7-ben történt: júniusban, szeptemberben és decemberben! Valószínűleg tehát ez volt az az égi jel, amelyről a Biblia szól! (forrás: Szoboszlai Endre: *A karácsonyról, csillagász szemmel*)

Lukács evangéliumában nincs szó a csillagról! Itt megtudhatunk egy olyan információt, amelynek segítségével közelebb juthatunk a rejtély megoldásához. Ez az esemény a népszámlálás, amely a tudósítás szerint az első volt, és Cirénius idejében történt. A történészek kiderítették, hogy a rendeletet Augustus császár Kr. e. 8-ban adta ki, és azt valamivel később tudták végrehajtani.

A fentieket egybevetve, azt állapíthatjuk meg, hogy Jézus valamikor „Krisztus előtt” 7-ben, azaz az elfogadott időszámítás 0-dik éve előtt 7 évvel született! Ennek ellenére, a 325-ben tartott nikaiai zsinat úgy határozott, hogy Jézus születési dátumát a Gergely-naptár szerinti nulladik évre kell tenni, mégpedig december 25-re!

Testvérem! Milyen reakciót váltott ki benned mindezek elmondása? Összefüggésed eddigi hitedet, netán megingatta eddigi meggyőződésedet, összezavart abban, hogy karácsonykor mit ünnepelsz?

Ugye, nem? Ugye, számodra is teljesen mellékes a pontos dátum, ugye számodra is az a fontos, hogy karácsony a kereszténység egyik legbensőségesebb ünnepe, a szeretet jelenlétét ünnepeljük, és mindenekfelett azt hangsúlyozzuk, hogy karácsonykor Jézusnak, a mi tanítómesterünknek születése feletti örvendezés tölti be szívünket!

Mert karácsony az az ünnep, amikor jogunk van az ünneplésre, karácsony az az alkalom, amikor az egész világ jobbra változik, karácsonykor elcsendesednek falvaink, és méltóságteljesebbé válik az élet! Karácsonykor ismét gyermekké lesz a felnőtt, karácsonykor kitapintható a szeretet, „karácsony – Isten meglepetése” (Gáncs Péter). Aki nekünk ajándékozta legjobb gyermekét, a Názáreti Jézust!

Testvéreim, ha születésnapot ünneplünk, akkor annak megfelelően köszöneti kell az ünnepeket, ajándékokkal kell kifejezni szeretetünket és nagyrabecsülésünket! A napkeleti bölcsek aranyat, tömjént és mirhát vittek ajándékba! Az aranyat mindannyian ismerjük, a tömjént ma is használják templomi szertartásokon. A mirháról elég annyit tudni, hogy olyan, mint a gyanta, és kellemes illata miatt sokfelé használták! Már akkor is értékes ajándékoknak számítottak, idővel aztán egyre erőteljesebb szimbólumokká váltak! Szent Ambrus milánói püspök már a 4. században azt tanította, hogy az arany a királynak, a tömjén az Istennek, a mirha pedig a szenvedő, a halált is vállaló embernek szól, hiszen az első a királynak kijáró dicsőséget, a második a füst formájában az égre szálló imádságot, míg a harmadik az örökkévalóságot szimbolizálja! (Gáncs Péter nyomán)

Ha a bölcsek a számukra legdrágábbakat, a legteljesebb hódolat jelét vitték ajándékba, akkor vajon mi ma mit hoztunk magunkkal? – Csecsemőnek ruhát, gyerekholmit és játékot szokás vinni – talán ezt Jézus is elfogadja – gondolhatnánk! Lenne még néhány szép, köszöntő szavunk, mondhatnánk jókívánságokat

is! – hátha örülne neki Jézus! Urambocsá' még koccinthatnánk is a „szent szülepárral”, egy szépen kibélelt boríték társaságában, jó egészséget és hosszú életet is kívánhatnánk! – De azt hiszem, ezzel ki is merülne gyermek-köszöntésünk tárháza...!

Vajon Jézus mit szólna mindenhez? Vajon hogyan fogadná a mi „áldozatunkat?”

Azt hiszem, erre leginkább az alábbi történet adná meg a választ:

Egy kisfiú meglátogatta fafaragó nagytatáját, akit éppen munka közben talált: egy kis Betlehemben dolgozott. Már jó sok szereplőt kifaragott, ott sorakozott egymás mellett József, Mária, az istálló jószágai, és Jézus is elkészült már – ebben az esztendőben nagyon szépre sikeredett! A gyermek hirtelen a kis Betlehem alakjai közt érezte magát, valami belső erő hatására kicsire zsugorodott, és a figurákkal együtt elindult az istálló felé... Amint belépett, rátekintett a jászolban fekvő kis Jézusra, és legnagyobb meglepetésére a Gyermekek visszanézett rá... Ijedtség fogta el a kisfiút, és könny szökött a szemébe, amikor Jézus szelíden rákérgett:

– Mi bajod? Miért sírsz?

– Mert látom, hogy a háromkirályok ajándékot hoztak neked, és én nem hoztam semmit!

– Pedig szívesen elfogadnék tőled valamit! – szólt a jászolból a Gyermekek.

A kisfiú nagyon fellelkessedett:

– Mindenem neked adom, amim csak van: a villanyvasutam, az autóimat, az új biciklimet... mindenemet!

– Tulajdonképpen valami mást szeretnék tőled kérni – mondta a kis Jézus –, pontosabban három dolgot!

– Szívesen – vágta rá a kisfiú –, de hát mit?

– Add nekem az utolsó házi feladatodat!

A kisfiú elpirult és lehorgasztotta fejét. Olyan közel bújt a kis Jézushoz, hogy senki meg ne hallhassa, amit mond, és ezt suttogta:

– Sajnos, gyengén sikerült, rossz jegyet kaptam rá!

– Éppen ezért kell nekem – mondta a kis Jézus –. Mindig hozzám hozd el, ami rosszul sikerült! És aztán – folytatta – azt szeretném, ha nekem adnád a tejes csészédet!

– Sajnos épp ma törtem össze – sópáncodott a kisfiú

– Éppen ezért akarom, hogy nekem add! – szólt a jászolban fekvő Gyermekek. – Hozd el mindent, ami az életedben összetört, én majd összeforrasztom, éppé teszem! Harmadjára pedig: hozd el nekem azt a mondatodat, amelyet válaszként adtál Édesanyádnak, amikor megkérdezte, hogyan tört össze a tejes bögre!

Ekkor a kisfiú sírni kezdett! Zokogva mondta:

– Édesanyámnak azt válaszoltam: elejtettem a bögrét! De ez hazugság! Igazából az történt, hogy mérgemben földhöz vágtam! Jaj, hogy szégyellem magam!

– Látod – szólta a kis Jézus –, éppen ezért akarom a válaszodat is. Hogy megbocsássak neked! Ezért kérem mindenedet: hazugságaidat, durcásságaidat, hibáidat, azt, amit összetörtél, és mindenedet, ami rossz az életedben, mert meg akarom bocsátani botlásaidat, és szeretném, ha éreznéd és tudnád, hogy van valaki, akinek mindent el tudsz mondani...!

És a kis Jézus a kisfiúra nevetett, az pedig csak nézett, hallgatott, és nagyon boldognak érezte magát. (*A Piárfutár* – a piaristák lapja nyomán.)

Emberek, halljátok ezt? Halljátok, mit mondott a kis Jézus? Látjátok-e már, milyen ajándéokra vagyik a Gyermekek? Értitek, mit vár tőletek karácsonykor?

Nem méregdrága ajándékokat, nem erőfeletti költekezést, nem meggondolatlan kiadásokat, hanem azokat a dolgainkat, amelyekkel másoknak nem merünk előállni! Jézus olyan ajándékokat kíván, amelyekkel igazán magunknak teszünk jót, hiszen „elajándékozásuk” a mi életünket teszi könnyebbé!

Testvérem, ha valaki megbántott, és lelked összetört, mint egy cserépedény, akkor karácsonykor itt a helyed a jászolbölcső előtt, hogy átadhasd azt Jézusnak! Ha az élet megviselt, és olyan terheket rakott rád, amelyeket már alig tudsz elhordozni, akkor gyere közel, és adj át belőle Jézusnak, majd ő segít neked a terheket cipelni! Ha gondjaid vannak, és baj ért, és úgy érzed, már az sincs, aki meghallgasson, akkor itt a helyed, Jézus mellett: borulj le előtte, súgd meg neki bánatodat, és ő meg fog vigasztalni! Ha bűnös úton jártál, és vétkeztél, akkor is van, aki előtt kitérheted szíved: gyere el, mondd el mindent, és „könnyül sorsod terhe rajtad”! Ha fiatal vagy és tanácstalan, életed pedig zsákutcába jutott, akkor is van kinek elhoznod kérdéseidet! Ha barna „hajadra ráhullott már a dér”, és esztendő mázsás súlya nehezedik rád, akkor is itt a helyed a betlehemi istállóban: elhozhatod félelmeidet, aggodalmaidat, mindennapi keresztejéidet, és ajándékozod oda a Kisdednek!

Ünnepölj Testvérem, adjál hálát Istennek, hogy megérhettük 2007 karácsonyát, és most itt, a templomban együtt örvelezhetünk Jézus megszületésének! A valamikori eseményt kissé kiszínezte az emberi fantázia, olyan idillikusnak és tökéletesnek tűnik minden! Képzletünkben a betlehemi istálló fényben ragyogó palota, Márián nem látszanak a szülés fáradalmai, József bölcsen mosolyog, a bölcsekből „háromkirályok” lettek (s közülük az egyik „szerecsen”!), és még a szamarak és a tehének is értelmes tekintettel figyelik az eseményeket! A valóság teljesen más volt: az istálló rideg, a szülők elgyötörtek voltak, lelkükben ott sajgott a fájdalom, hogy nem fogadták be őket egyetlen házba sem! De van valami, ami mítoszon és legendán túl örök és elnyúlhetetlen, s ez nem más, mint a születés misztériuma és csodája, amely kb. 2014 esztendővel ezelőtt betöltötte a betlehemi jászlat!

Karácsonykor Gyermekek születtek, és születésével új esély adatott az embernek is! Mi ma ezt ünnepeljük: karácsonykor megszületett Jézus, és nekünk is adatik egy újabb esély! Egyetlen feladatunk van: ránézni a csillagra, felszedelőzködni, és „pásztorlelkű bölcsekként” (Jókai Anna) elindulni a betlehemi bölcső

felé, hogy ajándékainkat –lelkünk kincseit, de terheit is – elvigyük neki, azzal a reménnyel, hogy a kis Jézus azokra ránéz, elfogadja, és ezáltal örömet, megnyugvást és szeretetet csíhol az emberi lelkekbe! „Siessünk, ne késsünk, / hogy még ezen éjjel odaérhessünk, / S mi Urunknak tiszteletet tehessünk!” Ámen.

MÁRKOS ERVIN

REMÉNYTELJES JÖVŐT!¹

„Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr. Békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek” (Jer 29,11)

Kedves Testvéreim!

Vegyük szemügyre: mikor hangzott el, amit most hallottunk. Látni fogjuk, milyen közel van a Szentírásnak ez a „régí” üzenete napjainkhoz és életünkhöz.

Kr. e. 587-ben Nebukadnezár vagy Nabukodonozor babilóniai király elpusztította a kicsi Júdát, kifosztotta és lerombolta Jeruzsálemet, benne a templomot és fogságba hajtotta a nép színe-javát. A zsidók elkeseredése nem ismert határt. Az ország értékei idegen kézre kerültek, tulajdonképpen minden tönkrement, amit csak építettek, és egy diktátor uralma alá került a nép. Senki sem tudta, mi lesz azokkal, akiket elhurcoltak, és hogyan alakul azok sorsa, akik otthon maradtak.

A fogságba hurcoltak helyzetét súlyosbította, hogy szélhámosok támadtak közöttük, akik szédíteni kezdték az embereket. Hamis próféták és jószok kezdték mondani a magukét. Ki-ki azt vetítette rá a helyzetre, ami benne volt: csüggedést vagy hamis reménységet. Voltak, akik azt mondták: ez az egész rövid ideig tart, hamarosan hazakerülünk. Mások pedig, hogy soha többé nem kerülünk haza, vége van mindennek.

Az általános helyzetet azonban mind a fogságban, mind otthon a csüggedés, a reménytelenség, a kétségbeesés jellemezte. Ekkor küldött Jeremiás próféta egy levelet a fogságba hurcoltaknak. Ebből hallottunk most egy részletet.

Ebben a „lelkigondozói” levélben mintegy felemelte címzettjei tekintetét. Azt írja nekik: ne az ellenségre nézzetek tehetetlen gyűlölettel, ne önmagatokra kétségbeesett csüggedéssel, ne a tragikus jelenre, ne a bizonytalan jövőre és

¹ Az Egyházi Főtanács 2008. december 4-i, fehéregyházi ülése előtt elhangzott prédikáció szerkesztett változata